

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA RROMANI
ETAPA JUDEȚEANĂ
07 MARTIE 2026
ANUL XI DE STUDIU

- Savorre subijektură si musajutne.
- Den pen ivăthe 10 pùntkură.
- E butăqo vaxt si 3 òre.

O JEKHTO SUBIJÈKTO

32 pùntkură

Del pes o tèksto:

Barikano sem me, o *Veljko Karamani*, so prinzardem e rajes, le Pathanias, amare kakos e Indiaθar. But siklilem thaj vi dureder siklōvav lesθar thaj vi lesqere xramosarde butiēnθar. Palikerav tuqe, kako Pathania, so dindān manqe kadava šajipen te xramosarav duj - trin lava tuθar thaj tire bare vi sovnakajune butiaθar!

Kodolenqe save na zanen, o raj, o Janardhan Singh Pathania, si jekh zeno, e saves si les jekh uço vi ulavdo than an-i rromologìa an-o sasto sundal, an-i bari lùmă. Lesqi buti, savi vov kerel la buteder kotar 70 berša, kidel vi e filologikane, tha' vi e etnologikane umala e rodłärimatenqe. Vazdindās opre kuć leksikografikane barvalimata, kidindoj purane indikane lava andar i sasti India maškar phirutne, selenθe, e purane indiaqe bešutne phirutnenθe.

O pativalo raj, o Janardhan Singh Pathania, buxlärdās e čhibăqo rodłäripnasqi buti vi avrāl e Indiaθar, kidindoj purane rromane lava andar o sasto Balkani thaj vi buxleder. An-i piri but beršenqi buti vov nakhlās bute phuvēnθar kaj reslās vi maladilās bute rromenča kotar but rromane sòjură, save vakären bute rromane dialektonθe.

Baro kotor pire zivdipnasqo, vov phirdās than thanesθar thaj vi zivindās e rromenča telal lenqe cërge, xalās thaj pilās khethanes lenča, kaj šundās but lenqe vakärimata, paramisa thaj vi čăcutne historikane maladimata, save von nakhle len pire phare zivipnasθe. Vov xramosardās but kuć sovnakajutne rromane zivdipnasqe nakhlimata. Vov publikuisardās but zantrikane kotora, kerindoj buti „phiko phikeča” butedere rromenča bute phuvēnθar.

Pānda sar tikno čavorro, vov šundās peske dadesθar kova so vov traisardās an-o Lōndono, kaj - phendās vov lesqe - i jekhtovar dikhlās kothe parne manušen, salde (nūma') an-o kadava them isi vi jekh aver sel (naròdo), kaj miazol sar e Indiaqe manuša. And-o vakäripen lenča, vov prinzardās but jekhčhande indikane čhibēnqe lava thaj vi phende lesqe kaj von anvenas e durutne Indiaθar. Kadjal sar o raj, o Pathania, kòrkorro phenel, o fūndo (i bāza) vaš lesqi bari buti si lesqe e dadesqi anglutni ekspirēnca le rromenča. Kotar o berš 1976, lesqe, e rroma sinesas jekh bari inspirăcia anda sa e berša, po but, anda lesqi buti kerdi e rromane čhibăça.

O Pathania kerdās prinzardo o phandlipen e rromane čhibăqo e indikane čhibēnča. Jekh koθar lesqe sune sas kaj i rromani čhib te phandel pes anda jekh than thaj te zorărel pes e purane rromane lavenča, save vov arakhlās len maškar e Indiaqe phirutne grupe, save zivdinen izolirime (ulavde) averenθar thaj, kodolesqe, vi arakhle o barvalipen pire čhibăqo zi avdives. O suno sas te kerel jekh lil kothe, an-kaj te oven jekhe thanesθe kidine e purane indikane vi e rromane lava, k-ašti te dikhel pes o pašipen thaj vi te kerel pes jekh khethani rromani čhib. O rezultăti si lesqo o lil, „I sanji rromani jib”. Kadaja pustik si labărdi vi lipardi

kaθar e rromane profēsorură, lingvistoră, etnològră thaj vi aver zantrikane butărne, rodale and-e lenqe zantrikane, rromane čhibăqe butikerimata.

O Pathania, and-o sa vaxt nakhavdo buteder sar 70 beršenθe, kerdās bilovenqo sa pire bută phandle e rromane butēnça, thaj nikana na ažukerdās varesavo tìtulo vaj baro prinzaripen pesqe navesqo. Lesqi kapitālo pustik si kerdi vi and-o digitālo formāto, si dino bilovenqo, kadale čhandedθe, del pes o šajipen svakonesqe, kaj kamel te ovel les jekh eksemplāro kadale lilesθar thaj te siklōvel *I sanji rromani jib*, jekh variānta e khethane rromane čhibăqi, kaj si andini anglal tumenθe katar o raj, o Janardhan Singh Pathania, kodova savo buteder 70 beršenθar rodindās jekh kasavo drom e rromane čhibăqo. Ame sam but baxtale vi naisarde te das bari pativ kadale bare manușesqe vaș pesqi kuć vi sovnačajutni buti.

(Kon si o Janardhan Singh Pathania?, tèksto xramosardo kaθar o Veljko Karamani)

1. Xramosaren savo si o tìtulo, o autòro thaj o mesàzo le tekstosqo din omaj opre! **6 pùnkturnă**
2. Arakhen e sinonimură vaș e alava: *palikerav, bilovenqo, lil, lava*. **4 pùnkturnă**
3. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, trin sarnavnă/ pronòmbrură! Xramosaren savo si lenqo fālo thaj lenqo kèzo. **6 pùnkturnă**
4. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, duj rromane buxle pašnavnă/ adžektivură. Xramosaren k-o savo komparaciaqo grādo si von. **4 pùnkturnă**
5. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, trin paškernavnă/ advèrbură! Xramosaren savo si lenqo fālo. **6 pùnkturnă**
6. Roden thaj xramosaren, andar o dino tèksto, trin kernavnă/ vèrbură save si ka-jekh bizenutno mòdo. Xramosaren k-e savo mòdo si von. **6 pùnkturnă**

O DUJTO SUBIJÈKTO

58 pùnkturnă

1. Ambolden gazikanes e anglutne štar alineătură andar o tèksto din omaj opre! **14 pùnkturnă**
2. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo „*xasal – a dormi*” ka-e savorre mòdură! **12 pùnkturnă**
3. Keren duj propozicie and-e save o alav „len” te avel les verver vakāripnasqe riga. **4 pùnkturnă**
4. Thon/ Nakhaven i sarnavni/ o pronòmbro „kodova” ka-e savorre kèzură ka-o jekhipen. **6 pùnkturnă**
5. Ambolden and-i rromani čhib!
a) Fratele prietenului meu ar dori să studieze la una dintre universitățile recunoscute din lume.
b) Ediția de anul trecut a Olimpiadei Naționale de Limba Rromani s-a desfășurat în orașul Oradea.
c) În România, elevii rromi vorbesc mai multe dialecte, însă la școală ei învață limba rromani comună.
d) Dacă dorești să vii cu mine în excursie, îți voi plăti eu toate cheltuielile de transport, cazare și vizite la obiectivele turistice renumite. **12 pùnkturnă**
6. Keren jekh xramosaripen, and-e 20 rëndură, palal jekh rromani personalitèta. And-o tumaro xramosaripen dikhena: **10 pùnkturnă**

O ander/ o koncinùto le xramosaripnasqo – 6 pùnturǎ

- Xramosaren palal so si prinzardi kadava manuś.	2 pùnturǎ
- Sar patǎn ke influencisarel tumen kadaja personalitèta?	2 pùnturǎ
- Sosθar si importǎnto te avel amen jekh vaj maj but modèlurǎ?	2 pùnturǎ

O organizisaripen thaj o prezentisaripen e godǎnqo – 2 pùnturǎ

- o organizisaripen e godǎnqo – 1 pùnkto
- i originalitèta -1 pùnkto

E xramosaripnasqi redaktǎcia – 2 pùnturǎ

- vaś e vortografiaqe règeule – 1 pùnkto
- vaś e puntuaciaqe règeule – 1 pùnkto